

«Щодо порядку розгляду скарг»

Звертаємо увагу служб управління на те, що Законом України «Про державну службу» (далі – Закон) визначено підстави, відповідно до яких державний службовець може звернутись до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері державної служби, з відповідною скаргою щодо захисту порушених прав.

Відповідні норми містяться, зокрема, у статті 11, 43, 44 Закону.

Натомість, оскарження учасником конкурсу, який не пройшов конкурсний відбір, рішення конкурсної комісії та державними службовцями рішення про накладення дисциплінарного стягнення передбачено іншими положеннями Закону (стаття 28 та 78 Закону відповідно).

Порядок оскарження і розгляду відповідних скарг є суттєво відмінним.

У випадку оскарження державним службовцем його порушених прав Положеннями частин шостої та сьомої, статті 11 Закону встановлено, що якщо права державного службовця, встановлені цим Законом, порушені керівником державної служби чи державним службовцем вищого органу або якщо ці особи створили перешкоди в реалізації прав державного службовця, він може подати скаргу із зазначенням фактів порушення його прав або перешкод у їх реалізації безпосередньо до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, який за фактом подання скарги ініціює та проводить службове розслідування в порядку встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою перевірки фактів, викладених у скарзі.

Порядок проведення такого службового розслідування затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 393 (далі – Порядок № 393), яким визначено процедуру його проведення та подання скарги.

Суб'єктом подання скарги згідно із зазначеним Порядком може бути тільки державний службовець, а суб'єктом оскарження – тільки керівник державної служби або державний службовець вищого рівня.

Закон при цьому не виключає можливості звернення безпосередньо до суду але і не передбачає альтернативності такого оскарження («до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, або до суду»).

Поряд з тим, з урахуванням особливостей, що містяться у статтях 28, 78 Закону (суб'єкт оскарження, терміни оскарження, предмет та зміст скарги), законодавством передбачена інша процедура оскарження, що не передбачає проведення службового розслідування.

Підставою для проведення НАДС перевірки в таких випадках стану дотримання законодавства про державну службу є скарга, подана у встановленому порядку.

Така перевірка проводиться відповідно до Порядку проведення Національним агентством України з питань державної служби та його територіальними органами перевірок стану дотримання державними органами вимог Закону України «Про державну службу» та інших нормативно-правових актів у сфері державної служби, затвердженого наказом НАДС від 26 вересня 2016 року № 193, зареєстрованому в

Міністерстві юстиції України 19 жовтня 2016 року за № 1369/29499 (далі – Порядок проведення перевірок).

При цьому існування встановленого порядку розгляду відповідних скарг як державних службовців, так і учасників конкурсу, передбачена підпунктами 24 та 27 пункту 4 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, а саме: НАДС розглядає в установленому порядку скарги державних службовців категорій «Б» і «В» щодо прийняття, проходження та припинення державної служби відповідно до Закону України «Про державну службу»; розглядає в установленому порядку скарги учасників конкурсів на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» і «В» щодо рішень конкурсної комісії.

Відповідно до цього, Порядок розгляду Національним агентством України з питань державної служби або його територіальними органами скарг, затверджений наказом НАДС від 19 червня 2018 року № 149, (далі – Порядок розгляду скарг), визначає, зокрема, процедуру розгляду НАДС або його територіальними органами скарг державних службовців категорій «Б» і «В» щодо прийняття, проходження та припинення державної служби або учасника конкурсу, який не пройшов конкурсний відбір, у випадках, передбачених статтями 28, 78, а також частинами третьою та четвертою статті 11 Закону (у разі неотримання в установлений строк відповіді на скаргу або незгоди з відповіддю керівника державної служби на скаргу).

Слід звернути увагу на зміст Порядку, який за своєю суттю направлений на реалізацію прав осіб, передбачених Законом України «Про державну службу», на подання скарги та лише встановлює певні процедурні питання по їх розгляду та апріорі не може порушувати права цих осіб, оскільки не містить будь яких обмежень їх реалізації. Також, Порядок не покладає будь-яких обов'язків отримувати або збирати інформацію, яка відсутня у скаржника.

Так пунктом 7 Порядку розгляду скарг передбачено, що скарга має відповідати вимогам до звернення, установленим Законом України «Про звернення громадян», а також обов'язково містити рішення або копії рішень, які приймалися за зверненнями заявника раніше, а також копії інших документів, що можуть свідчити про порушення прав заявника (за наявності).

Дія цього Порядку розгляду скарг (як зазначається у ньому) не поширюється на випадки оскарження державним службовцем його порушених прав, які передбачені положеннями частин шостої та сьомої статті 11 Закону, порядок оскарження яких визначений Порядком № 393.